

Eco-avant-garde in de Franse Vogezes

Al ruim 28 jaar werkt een groep Nederlandse idealisten aan hun ideale samenleving in de Franse Vogezes. Ze worden daarbij ondersteund door vrijwilligers – zij noemen ze tijdelijke participanten – uit de hele wereld. Welkom bij woon- en werkgemeenschap Ecolonie.

Tekst: Heleen van der Sanden | Beeld: Ecolonie

De duisternis valt en samen met vriendin Elisabeth rij ik door het bos in de lage Vogezes in Frankrijk. We hadden onze aankomst bij Ecolonie vroeger gepland maar de reis zat tegen. Nu wordt het toch lastig zonder Tom-Tom de weg te vinden. Gelukkig heb ik wel GPS-ontvangst op mijn mobiele telefoon. Na een uurtje 'op de tast' rijden door het bos zien we eindelijk het bordje 'Ecolonie'. We parkeren de auto bij het oude geelgepleisterde landhuis, waar onze gastheer Henkjan de Blaauw twee kamers voor ons heeft gereserveerd. Het is al laat, dus ik duik snel mijn bed in, in de eenvoudig ingerichte kamer, die precies bevat wat er nodig is voor een goede nacht slaap: fijn bed, goede sfeer en weldadige stilte.

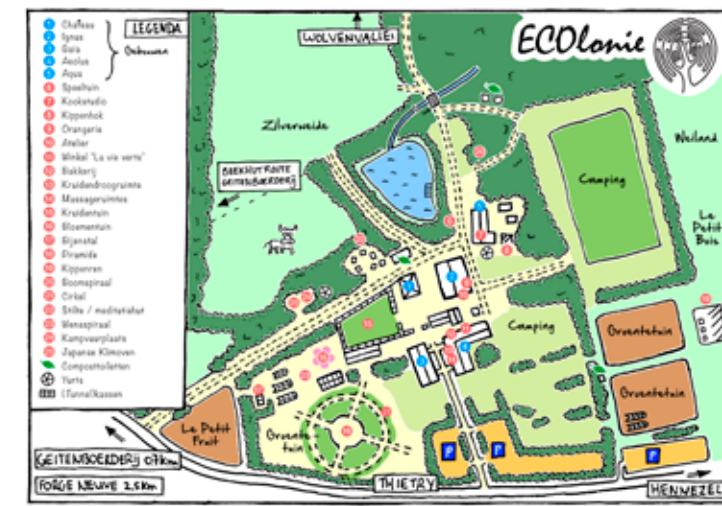
Zelfvoorzienend

Pas de volgende morgen wordt duidelijk waar we terechtgekomen zijn: te midden van de uitgestrekte bossen van de lage Vogezes, in de buurt van het stadje Darney, doet de woon- en werkgemeenschap Ecolonie denken aan het eerste plaatje in de albums van Asterix en Obelix: door een vergrootglas zie je de kleine onafhankelijke nederzetting die dapper standhoudt te midden van de Romeinen. Omringd door bossen ligt Ecolonie er idyllisch bij. Woonhuizen, gemeenschappelijke ruimtes, tuinen, winkel, dierenverblijven en productieruimtes vormen een overzichtelijk geheel en zijn verbonden door paadjes tussen het groen. We verkennen het terrein eerst op eigen houtje en vallen van de ene verbazing in de andere. Ecolonie voorziet

haar bewoners en gasten van al het benodigde eten. Hierin zijn ze vrijwel volledig zelfvoorzienend. We zien met eigen ogen hoe ze dat hier voor elkaar krijgen: graan wordt niet alleen zelf verbouwd, maar ook gemalen en in de eigen bakkerij verwerkt tot brood. De cirkelvormige moestuin is zo groot dat die op Google Earth van bovenaf goed te zien is. Dat mag ook wel, want er wonen niet alleen dertig mensen, veelal Nederlanders, ook werken er jaarlijks zo'n 180 tijdelijke participanten uit de hele wereld mee in de woon- werkgemeenschap. Daarnaast ontvangt Ecolonie elk jaar een kleine drieduizend vakantieguesten die gemiddeld zes nachten verblijven in het hotel en op de camping. Al die monden moeten gevoed worden, en dat gaat niet vanzelf. Overall is bedrijvigheid; er worden bijen gehouden en geiten gemolken, er wordt kaas gemaakt en de tweehonderd (!) kippen leven er als godinnen in Frankrijk: een Kip-caravan dient als nachtverblijf voor de dames, die heerlijk rondscharrelen in hun enorme omheinde tuin. Verzorger Casper Hordijk waakt als een kloek over de kippen en zorgt dat ze op tijd en veilig in hun nachthok terechtkomen, want, zegt hij, 'de vos is hier nog regelmatig te zien.'

Oliën

We nemen een kijkje in de goed gesorteerde biologische winkel met een ruim assortiment etenswaren en op Ecolonie geproduceerde verzorgingsproducten, zoals bad- en massage-oliën, douche-crèmes en etherische oliën. Er is een creatieve werkplaats en een bijzondere kruidentuin. We kijken onze ogen uit.

Ecolonie op de kaart. De terreinen van Ecolonie bestaan uit tuinen, weilanden, bossen en meren, in totaal 65 hectare.

Later die morgen wandel ik met Henkjan de Blaauw (71) over het terrein. Nadat hij eerst gepionierd had in de biologische tuinbouw in Nederland en in 1993 het jaarlijks terugkerende Eigentijds Festival in Vierhouten was begonnen, verhuisde hij in 1998 met zijn vrouw Marya naar Ecolonie. Dat was in 1989 opgericht door een aantal Nederlanders. Hun doel: een woon- werkgemeenschap waar duurzaam en zoveel mogelijk zelfvoorzienend samenleven in de praktijk gebracht kon worden. 'Frankrijk biedt veel meer mogelijkheden om dit ideaal vorm te geven dan Nederland', vertelt hij. 'De beschikbare grond en de regelgeving zijn hier gunstiger dan in Nederland. Al die jaren zijn er permanente en tijdelijke participanten geweest, die deze prachtige plek stap voor stap hebben vormgegeven.' 'Inmiddels is de baby uit de luiers', lacht hij. 'Onze woon-

De groenten- en kruidentuinen zorgen voor voldoende opbrengst voor de vaste bewoners en vakantiegasten.

werkgemeenschap heeft bestaansrecht gekregen en is in het stadium van de jongvolwassene gekomen. Dat betekent dat de contouren van onze identiteit steeds duidelijker worden.'
Hoe krijgen ze dit allemaal voor elkaar? De Blaauw: 'We zijn een vereniging. De vaste bewoners werken tegen kost

en inwoning en krijgen alleen zak- en kleedgeld. We zijn georganiseerd in teams die elk hun eigen verantwoordelijkheid hebben, zoals de winkel, de kaasmakerij en de groentetuin. Elke morgen overleggen we met elkaar over de werkzaamheden van die dag. De inkomsten uit de verkoop in de winkel en van de vakantiegasten investeren we in onze gemeenschap. Zo hebben we onlangs een nieuw zonnepanelsysteem kunnen installeren, mede dankzij een crowdfundingactie. Alle beslissingen nemen we samen. Ons ideaal is om een ontmoetingsplaats te zijn voor gelijkgezinden. Een plek waar mensen hun veelzijdigheid en dus zichzelf terugvinden, in een duurzame omgeving. Dat geldt voor onze vaste bewoners, de tijdelijke participanten en natuurlijk ook voor onze gasten.'

Voorbeeld

Wie of wat vormt zijn inspiratie? Daarover hoeft De Blaauw niet lang na te denken: 'Cultuurfilosoof Peter Sloterdijk zegt in zijn boek *We moeten ons leven veranderen*: "We hebben dringend een eco-avant-garde nodig." Ecolonie beschouwt zichzelf als deel van die eco-avant-garde. We laten hier zien dat het

mogelijk is in alle opzichten duurzaam samen te leven. Daarmee vormen we – hopelijk – een voorbeeld, want om werkelijk een duurzame verandering van onze vervuilende leefstijl teweeg te brengen zijn duizenden van deze plaatsen nodig in Europa. Overigens hebben wij ook nog veel wensen, voordat het predicaat ideaal erop geplakt kan worden. Met het weinige geld dat we overhouden en investeren gaan we stap voor stap de goede richting uit. Duurzaam leven is voor ons de vertraagde tijd omarmen, geen haast hebben, net zoals in de Middeleeuwen generaties werkten aan de kathedralen.'
Wat later, als we binnengaan in een eeuwenoud kapelletje op het terrein La Forge Neuve, dat deel uitmaakt van Ecolonie, vertelt hij me wat meer over de visie van zijn vereniging. Die omvat drie hoofdthema's, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn: spiritualiteit, creativiteit en natuur. 'Voor ons is spiritualiteit geen verheven zaak, maar de inspiratiebron voor het concrete handelen.' De Blaauw glimlacht: 'Met het hoofd in de wolken en beide benen op de grond.'

Ecolonie.eu

'Duurzaam leven is voor ons de vertraagde tijd omarmen, geen haast hebben'

Henkjan de Blaauw.